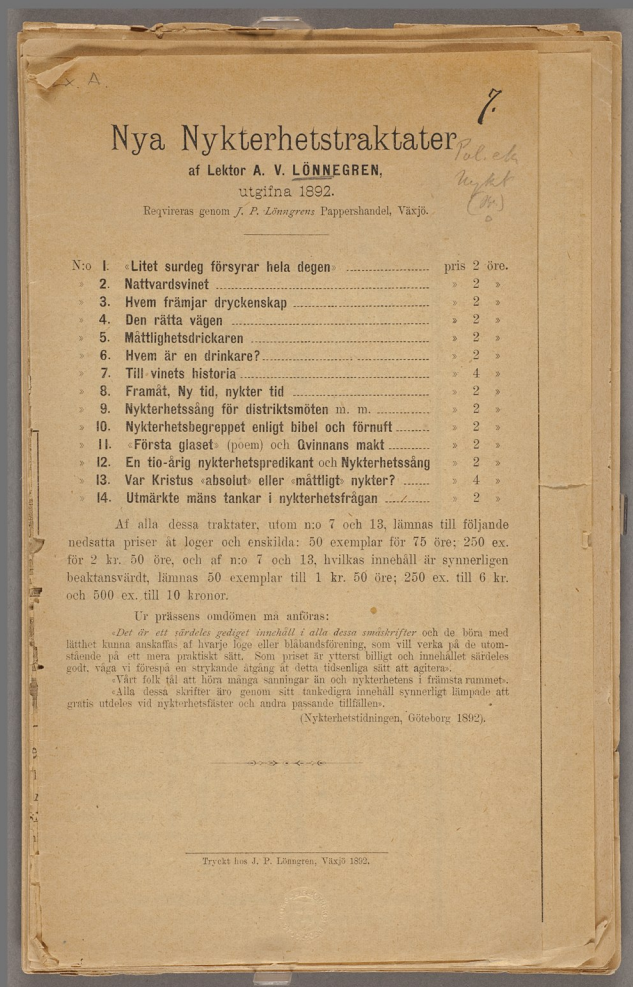

Lönnegren, August Valfrid

Nya nykterhetstraktater utg. 1892.

Tryck 54 F Br.

Tillkomstår 1892

Digitaliserad år 2015

National Library
of Sweden

x A.

Nya Nykterhetstraktater

af Lektor A. V. LÖNNEGREN,
utgifna 1892.

Requireras genom *J. P. Lönnegrens* Pappershandel, Växjö.

7.
Pol. och
Nykter
(M.)

N:o 1.	«Litet surdeg försyrar hela degen»	pris 2 öre.
» 2.	Nattvardsvinet	» 2 »
» 3.	Hvem främjar dryckenskap	» 2 »
» 4.	Den rätta vägen	» 2 »
» 5.	Måttlighetsdrickaren	» 2 »
» 6.	Hvem är en drinkare?	» 2 »
» 7.	Till vinets historia	» 4 »
» 8.	Framåt, Ny tid, nykter tid	» 2 »
» 9.	Nykterhetssång för distriktsmöten m. m.	» 2 »
» 10.	Nykterhetsbegreppet enligt bibel och förnuft	» 2 »
» 11.	«Första glaset» (poem) och Qvinnans makt	» 2 »
» 12.	En tio-årig nykterhetspredikant och Nykterhetssång	» 2 »
» 13.	Var Kristus «absolut» eller «måttligt» nykter?	» 4 »
» 14.	Utmärkte mäns tankar i nykterhetsfrågan	» 2 »

Af alla dessa traktater, utom n:o 7 och 13, lämnas till följande nedsatta priser åt loger och enskilda: 50 exemplar för 75 öre; 250 ex. för 2 kr. 50 öre, och af n:o 7 och 13, hvilkas innehåll är synnerligen beaktansvärdt, lämnas 50 exemplar till 1 kr. 50 öre; 250 ex. till 6 kr. och 500 ex. till 10 kronor.

Ur prässens omdömen må anföras:

«Det är ett särdeles gediget innehåll i alla dessa småskrifter och de böra med lätthet kunna anskaffas af hvarje loge eller blåbandsförening, som vill verka på de utomstående på ett mera praktiskt sätt. Som priset är ytterst billigt och innehållet särdeles godt, våga vi förespä en strykande åtgång åt detta tidsenliga sätt att agitera».

«Vårt folk tål att höra många sanningar än och nykterhetens i främsta rummet».

«Alla dessa skrifter äro genom sitt tankedigra innehåll synnerligt lämpade att gratis utdeles vid nykterhetsfäster och andra passande tillfällen».

(Nykterhetstidningen, Göteborg 1892).

Firman
J. P. Lönngrens

(Innehafvare: Carl Lönngren)

Wexiö

Pappershandel.

Boktryckeri, Bokbinderi, Linieringsanstalt

och

Kontorsboksfabrik.

Pappershandeln

är välförsedd med ett sorteradt lager af **Bok-, Skrif-, Post-, Biljett-, Kardus- och Omslagspapper** samt papper för **Böcker och Räkenskapsböcker. Skrif- & Ritmateriel.**

Papperspåsfabriken tillverkar af flera papperssorter, **Kuvert**, **Konditoripåsar**, stämplade och ostämplade.

Boktryckeriet, nyuppsatt, försedt med i stor och z:m mindre **Snällpressar**, samt stor sortering af nya och moderna stilsorter, rekommenderas till ett vackert och välgjordt arbete af:

Bok- Tabell, & Accidenstryck,

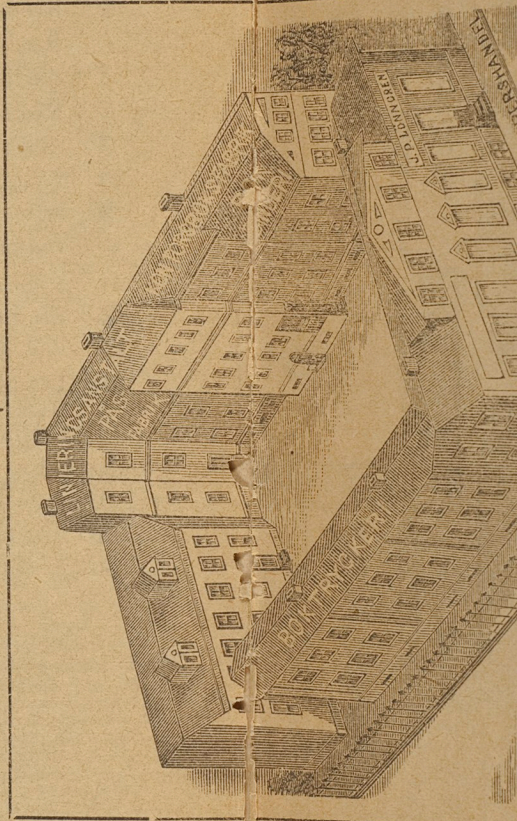
deraf särskildt må nämnas:

större och mindre **Bokupplagor**

(hvilka äfven här kunna bindas)

Jernvägsfraktsedlar, Connossementer, Friskvanten, Räkningar, Affscher, Cirkulär, Förlöfningskort, Begärfningskort, Bjudningsbref, Vignetter, Adresskort, Visittkort, Bref, alla sorters, Blanketter m. m.

Obs. Beställningar å **Bjudningsbref** och **kort, Visittkort** samt **Sorgband** utföres på kortaste tid.

Linieringsanstalten,

stående i förbindelse med Boktryckeriet, utför **Linieringar** af **Kontors- och skapsböcker, Skolskrifböcker**, och all slags Pappersliniering efter insändt förteckning, samt all slags rekt och pryddligt.

erkar och utför beställningar å alla slags **Kontors- och Räkenskapsböcker, Skrifunderlägg, Portföljer, Faginerings-, Follerings- och Per**

erkar och utför beställningar å alla slags **Kontors- och Räkenskapsböcker, Skrifunderlägg, Portföljer, Faginerings-, Follerings- och Per**

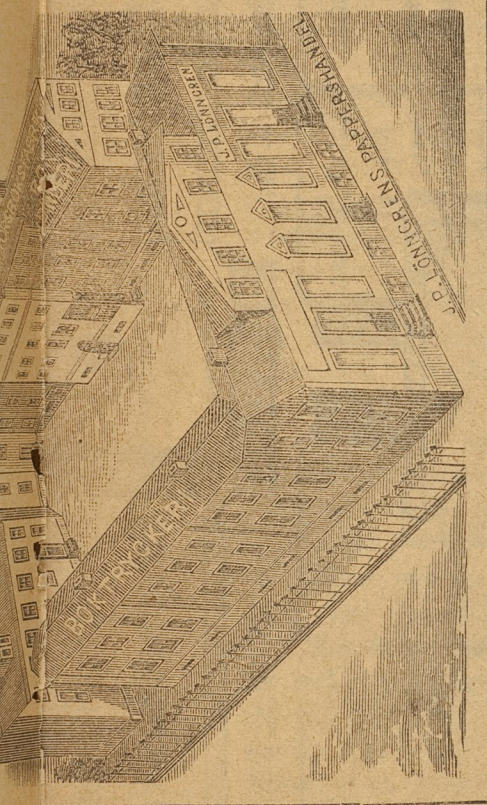
Bokbinderiet,

erkar och utför beställningar å alla slags **Kontors- och Räkenskapsböcker, Skrifunderlägg, Portföljer, Faginerings-, Follerings- och Per**

Linieringsanstalten,

förbindelse med Boktryckeriet & Bokbin-
Linieringar af Kontors- och Råken-
ter, kolskrifböcker, och för öfrigt
appershieriing efter insändt formulär, kor-
rdlligt.

f fler papperssorter, Kuverter, Speceri-, Bageri-, Cigarr- och

*Taflor, Fotografier, Fotografiramar,
Blomsterkort, Prydnadsartiklar, Leksaker,
Ramar och Ramlistor.*

Tapeter, Bårder, Takrosetter, Papp & Spännpapper.
Ett välsorterat lager

Psalmböcker.

af alla brukliga format, som bindas här.

Lager af *Biblar, Nya Testamenten* och
Andaktsböcker.

Böcker för *Folk- och Småskolan.*

Kontorsutensilier.

Försäljer till fabrikspris *Brandfria Kassa-
skåp* och *Dokumentslådor* af J. G. Tenggrens
fabriks tillverkning.

Hufvudsakligast har min afsigt och sträfvan varit,
att få glädjen och förmånen röna välviljan, mottaga
beställningar å behofven i min väg, från härvarande
Embetsverk, Banker, Inrättningar, Fabriker, Köpmän
och Privatpersoner, men är ock tacksam för beställ-
ningar äfven från de aflägsnaste orter inom landet.

Bref besvaras prompt.

Order å 25 kr. och derunder mot efterkraf om
ej särskild öfvenskommelse göres.

Rabatt vid parti.

Ödmjukast

Carl Lönngren,

firman J. P. Lönngrens innehafvare,

WEXIÖ.

Bokbinderiet.

väl ordnad, arbetar med nya, tidseu-
gränt utförande af större och mindre *Bö-
enskilda Böckers, Räkenskapers o-
gars* inbindning, *Kartors* och *Plan-
förordning* under icke arbete in-
Brandfritt hvalf är för handlingar och

Kontorsbokstabiliken tillverkar och utför beställningar
Kopie, Annotations- och Kontraböcker, Skrivunderlägg, P
föreningssarbeten.

J. P. Lönngrens

Etablerad
1844.
Rikstelefon.

Pappershandel,

Storgatan 14,

Wexiö.

Blanketter

för
Kyrkor, Skolor,
Kommuner
och

Enskilda

m. fl.

Kuvertor.

Bok-, Skrif-,

Post-,

Biljett- &

Ömslags-

papper.

Skrif- &

Ritsaker.

HUVUD-BOK

J. P. LÖNNGRENS BOKHINDERI, WEXIÖ.

Uti
J. P. LÖNNGRENS
BOKTRYCKERI

i WEXIÖ, Storgatan 14,

försecht med ett stort urval nya och moderna stilar,
emottages beställningar af alla slags

BOK-, TABELL- och ACCIDENSTRYCK.

Utför korrekt och billigt alla slags arbeten

för Embetsverk, Banker, Bruk, Pastorsexpeditioner,
kontor, Landtegendomar, och Mejerier m. m.

Bröllops- & Begravningsbrev, Vistkort.

Uti
J. P. LÖNNGRENS
BOKBINDERI

utföres inbindningar af alla slags

Böcker, Kartongarbeten, Kartuppfö-
dringar, Papperslinieringar,

korrekt, efter insända formulär.

Tillverkar alla slags

Kontors-, Räkenskaps-, Annotations- &
Kopieböcker.

Allt arbete utföres korrekt och väl; samt
till möjligast billiga priser.

”Litet surdeg försyrar hela degen.”

Paulus.

Liksom surdegen, om han blandas i en många gånger större degmassa, ganska snart under lagom värme genomsyrar hela degen, så förhåller det sig med alkoholdryckerna i en mänskokropp. Dessa drycker, konstgjorda som de oftast äro, hafva den förrådiska egenskapen att, om de njutas än så »måttligt», ganska snart genom blodmassan genomtränga hela kroppens väfnader. Och vid upprepadt alkoholbruk är det i synnerhet de ädlare organen såsom hjärnan, hjärtat, lefvern m. fl. hvilka fortast förstöras af alkoholbruket. Man behöfver derunder visst icke dricka mer än ett par supar, eller toddar och några glas öl dagligen för att få hela sin kropp ruinerad inom några år. Jag kände en lektor, som sålunda ansågs och förmodligen äfven ansåg sig sjelf för »mycket nykter», emedan han vant sig att utan synbart rus kunna nästan dagligen förtära några ölhalfvor, supar och en eller par toddar o. s. v. Men då han minst anade det, kom straffet. Sedan hans första hustru dött, hade han förlofvat sig med en ung qvinna och satt just och talade med henne en eftermiddag, då han knall och fall får hjärtslag vid ännu ej mer än några och fyratio års ålder. Läkaren obducerade honom och fann, att hans hjärta och inelfvor visade alla tecken till kronisk d. v. s. långsam alkoholförgiftning. I synnerhet visade hjärtats nästan som gråpapper sköra muskel att mannen, *utan att själf veta om det*, lidit och dött af alkoholgiftet. Och han ansågs ej för någon drinkare!

Men frågar man de s. k. måttlige alkoholbrukarne, hur mycket man törs dagligen bruka af alkoholdrycken utan att bli drinkare, så säger den ene ett, den andre ett annat, men ingen kan angifva något visst bestämdt »mått», som utan verklig skada kan brukas. Och hvarför detta? Jo emedan förmågan att fördraga alkoholfiftet beror på vana och öfning. Men denna vana och denna öfning äro icke dess mindre högst farliga, äfven om ett eller flera undantag finnas, hvilka kunna för en tid »ståla» mer alkohol än andra utan att omedelbart rus tyckes följa. Vetenskap,

erfarenhet och framför allt bibeln visar att ingen kan bruka alkoholgifftet utan att snart *hela* kroppen genomtränges och förödes mer eller mindre däraf. Så blifver då det en varnande sanning för den förnuftige: litet rusdryck pockar snart på mer och genom-syrar lik onskans och förderfvets surdeg snart hela din varelse.

Det är ock en af alkoholens farliga egenskaper att den som småningom lärt sig bruka honom, han håller ej »måtta», utan går längre och längre, tills förbrukaren är slafbunden under sitt s. k. måttliga bruk. Så mognar snart eller sent verklig dryckenskap, och så sker det lätt att en fullfjädrad drinkare fräckt påstår sig bara »dricka måttligt», ehuru han tömmer glas efter glas af alkohol-drycker. Vill du därför alldeles vara fri från deras faror, tag dem aldrig i din mun. Då kunna de ej förgifta vare sig din kropp eller själ. Blif och förblif helnykter d. ä. verkligt nykter eller nykter enligt detta ords gamla goda mening och låt ej krögaren eller alkoholvänner inbilla dig den lögnen att du »är mycket nykter, när du är måttlig i ditt rusdrycksbruk». Det är detta skenfagra sätt att resonnera, som oupphörligen förför tusen och åter tusen till dryckenskap. Litet surdeg försyrar snart hela degen.

A. V. Lönnegren.

Pris 2 öre; 50 ex. 75 öre; 250 ex. 2,50.

Requireras genom *J. P. Lönnegrens* Pappershandel, Växjö.

Nattvardsvinet.

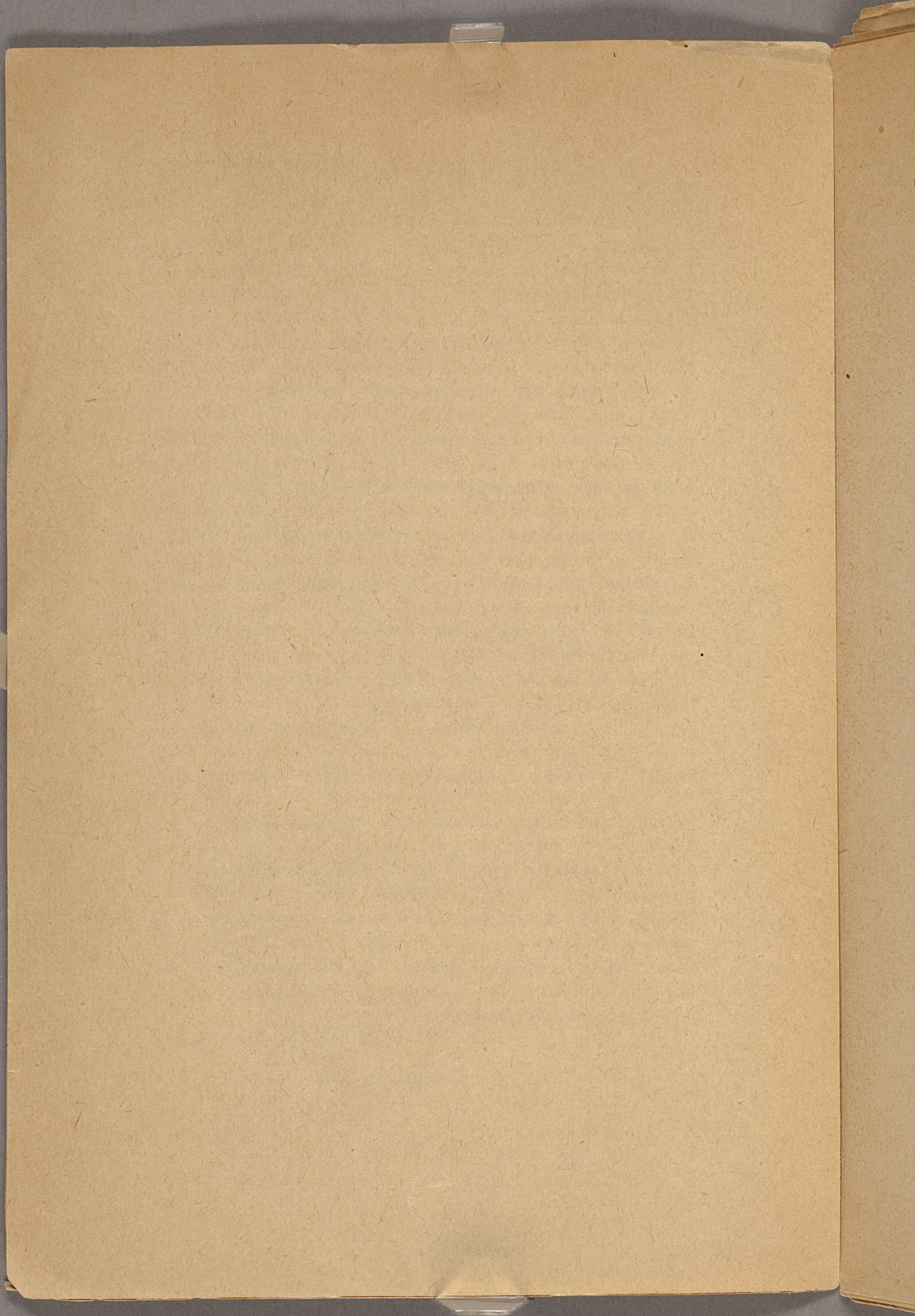
De som vilja blifva vid det gamla oförnuftiga bruket att t. o. m. i nattvarden bjuda jäst vin eller, än värre, de konstgjorda vinsorterna, kunna omöjligen peka på något klart bibelställe, som tillåter detta. Nattvarden skulle ju motsvara judarnes passahfest eller påsk. Men hvar och en kan i biblen och den judiska historien öfvertyga sig, att endast »osyradt» lifsmedel d. v. s. ojäst vin och »sött» bröd fick förekomma, äfvensom att ett judiskt hem ansågs orenadt, om något »syradt» fans i hemmet under påskan. Men t. o. m. detta enkla sakförhållande glömmes man och ond göres, då t. ex. godtemplare och friförsamlingar fordra att åtminstone i nattvarden få ojäst vin eller surrogater, som svara däremot. Ja man anför t. o. m. en framstående omvänd judisk professors auktoritet, när man vill försvara det oförsvarliga bruket af rusande vin i nattvarden. Hur skall man förklara sig detta? Omöjligen är det vetenskapligt af Delitsch och hans eftersägare att alldeles tvärt emot judiska historien och biblens vittnesbörd våga det påståendet, att judarnes passahvin »verkligen varit jäst». Då man vet, att blott *ojäst* drufsajt omtalas såsom af Gud välsignad, d. v. s. tillåten, redan i 1 Mos.-b. och då man vidare vet, hur ofta just *rusdrycker förbjudas* i biblen, så är det icke vetenskapligt att ändå vilja just såsom nattvardsvin använda rusgiftande s. k. viner. *I nattvarden bör därför endast ojäst vin eller däremot passande surrogat användas.* Ty detta höfves allenast vid den heliga kärlekens och renhetens måltid, i hvilken Kristus på ett andligt sätt gifver sig sjelf till själens näring och hälsa. Och lika lätt som det var för judar och egyptier att genom *inkokning* konservera och behålla vinet ojäst för vintern och offren, lika lätt är det för vår tid, blott man *vill*, att åtminstone vid nattvarden bjuda rent, *alkoholfritt* vin eller dylikt. Detta böra främst våra kyrkliga myndigheter betänka. Mycken anledning till missnöje från de nyktres och de fireligiöses sida skulle då med ens undanrödjas för vår statskyrka.

A. V. Lönnegren.

Pris 2 öre; 50 ex. 75 öre; 250 ex. 2,50.

Requireras genom J. P. Lönnegrens Pappershandel, Växjö.

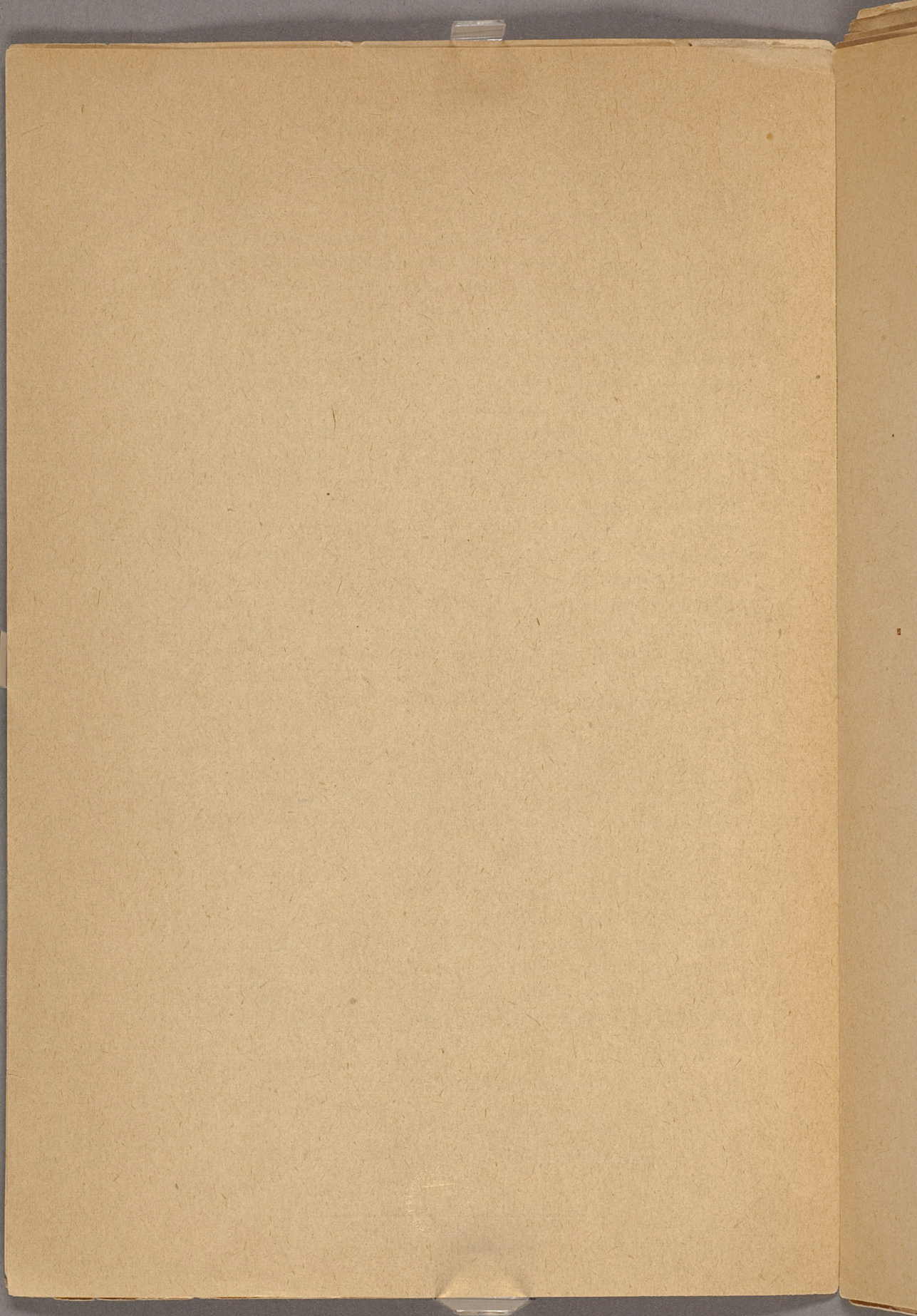
Hvem främjar dryckenskap?

Dryckenskapen kommer af kärlek till starka drycker, dessa s. k. starka drycker må sedan kallas vin, öl, kognac, bränvin eller likör m. m. I alla s. k. starka drycker fins alkoholgiftet. Hvem främjar nu rusdrycksbegäret? Allra främst *tillverkare* af dylika *alkoholblandningar* som de nyss nämnda. Vidare *krögare*, utminuterare af spritvaror och handlande med öl och vin. Vidare är det *drinkaren* som genom oupphörligt drickande och bjudande af spritdrycker främjar dryckenskapen, men ofta nog verkar den djupt försjunkne drinkaren afskräckande från det grofva fylleriet. *Måttlighetsdrickarne* däremot verka långt mer än de grofve drinkarne till superiets vidmakthållande, till att göra krögarens och bryggarens handtering till en gifvande inkomstkälla. Den s. k. *moderatismen*, med sina obestämda och obestämbara gränser för »måttlighet» i alkoholbruket är dryckenskapens moder. Men den som är »absolut» eller *verkligt* nykter, han frestas ej ständigt, såsom den »måttlige», till att bli drinkare i egentlig mening. Därför är den helnyktre skyddad mot dryckenskap, men däremot den blott halfnyktre eller »måttligt» nyktre ständigt i fara att bli en fullmogen drinkare. Vidare befordras dryckenskap af alla dem som, utan att sjelfve vara slafvar af stark dryck, ändå bjuda sådan som läskedryck eller förment läkemedel. Vår tids vetenskap har fastställt tvänne bergfasta sanningar i afseende på spritdrycker. Och det är att de genom sin alkoholhalt äro gifter och ej längre ens kunna anses för verkliga läkemedel. Icke dess mindre är det just såsom förmenta läkemedel spritdrycker, rusande vin o. dyl. än i dag till tusendens skada ordineras af läkare. Nyligen dog en man som för sin lungsot var anbefald af läkaren att dricka bra med punsch. Hans begär till stark dryck väcktes och han söp ihjäl sig eller påskyndade sin död. Den svenske läkare, som för några årtionden införde kognac som medicin, dog på därhuset af sin egen medicin. Dryckenskapen främjas slutligen äfven af dem, som ej vilja motarbeta denna last, äfven om de sjelfve skulle för sin del vara nyktre, men med Kain tänka: »Skall jag taga vara på min broder?» — Hur tänker och handlar du, som läser dessa rader?

A. V. Lönnegren.

Pris 2 öre; 50 ex. 75 öre; 250 ex. 2,50.

Requireras genom *J. P. Lönnegrens* Pappershandel, Växjö.

Den rätta vägen.

Rätta, säkra och trygga vägen i nykterhetsfrågan är den *helnyktra*. Hvarje afvikelse därifrån leder förr eller senare till ofärd. Endast den helnyktre, hvilken aldeles afstår från allt bruk af alkoholblandningar, vandrar en trygg väg. Däremot är »måttlighetsvägen» osäker. Den, som ändå tror sig kunna »måttligt» bruka spritvaror, liknar en roddare, som sakta men säkert glider utför strömmen mot dess brusande fall. Varningar ljuda från stranden: »Skynda dig i land, annars drages du i förderf vid fallet». »Åh», menar den »måttlige»: jag är stark nog att, när jag vill, sluta med att dricka. »Jag rör väl i land, när jag vill», menar på samma sätt roddaren på den strida strömmen. Men innan han sjelf anar det, är han omärkligt förd nära fallets brant. Nu försöker han, försent i vanliga fall, att lyssna till förnuftets varnande stämma. Men då är han för svag att ro mot strömmen, dryckenskapens och begärets mäktiga ström. Förtviflad upphör han att arbeta mot sitt begär och han störtar snart i förderfvets djup.

Jag kände så en länsman, som nyligen dog af alkoholförgiftning. Sedan flera år hade han varnats af läkare och vänner för att bruka brännvin, öl och andra spritvaror. Varningen var fåfång. »Ni får magkräfta, om Ni ej helt och hållet upphör med bruk af alkoholdryck», sade hans läkare. Ingenting hjälpte. Så kastades länsmannen på sjukbädden, ehuru han ej var mer än några och fyratio år och hade god naturlig hälsa. Det blef hans dödsbädd. Läkaren hade varnat. Men begäret var så mäktigt, att makans och barnens tårar ej ens kunde hindra den döende från att på dödsbädden bruka giftdrycken. Och ändå hade den döde länsmannen menat, att han under sitt dryckenskapslif endast var »måttlig» i sitt hejdlösa begär efter spritdrycker! Så kan begäret efter rusdryck förblinda förståndet, rövva hälsa, lif och välfärd äfven från den starkaste, om han ej går den rätta vägen, helnykterhetens välsignade väg. Går du, min vän, denna väg? I nykterhetsafseende är hvarje annan väg en olycksväg, en dödens och plågans breda väg.

A. V. Lönnegren.

Pris 2 öre; 50 ex. 75 öre; 250 ex. 2,50.

Requireras genom J. P. Lönnegrens Pappershandel, Växjö.

Måttlighetsdrickaren.

Hvem lockar mest att öfva rusets dåd
Och vandra fort på syndens afgrundsväg?
Hvem ger åt alla endast falska råd?
Hvem, om ej »måttlig» dryckenskap, o säg!

Hvem sätter snaror i den unges väg?
Hvem frestar med exemplets tunga makt?
Hvem göder krögarn, väcker lustar? Sägl!
Jo den, som dricker »måttligt» i hvar trakt.

Hvem hindrar Herrans ord att rötter slå
Och bära frukt i kojor och i slott?
Hvem ses mot nykterheten fräckast gå?
Jo du, som tror dig dricka »måttligt» blott.

Hur mångens ofärd blef hans »första» glas
Det gästfriheten bjöd med älsklig min!
Hur mången bjöds på rusdryck vid kalas
Och hjärtat rusigt fick af lustans vin.

Ett *huggormsgift* i rusets drycker bor,
Och måttligt gift ju ock sin fara bär.
Den visaste bland konungar jag tror,
Då så han oss om rusdrycks faror lär.

När skall ditt samvet' vakna, Svea land
För tusenhöfdad nöd af rusdryck född?
Försent det blir att svärdet ta' i hand,
När hemmets härd af härjarn *är* förödd.

Men vill du sky de faror, hvilka bo
I rusets drycker, hör ej deras ord.
Och sätt till sminkad lögn ej någon tro,
Knappt större lögn jag vet på denna jord.

Som Kristus blott det *goda* vinet bjöd
Och drack, så njut och gör det *goda* blott,
Och snart skall mänsklighetens bjärta nöd
Förbytas i den härligaste lott!

Säg, vill ej *du* bli nykter för att gå
Som kämpe fri uti den helga strid,
Som än i verlden kämpas blott af få,
Men afser *din* och min och allas frid?

Än lefver hoppet. Seger kan du nå,
Om ett *förbud* i lagen in vi få.
När krog och dryckestempel stängas, då
Kan mänskligheten mot sitt Tabor gå.

A. W. Lönnegren.

Pris 2 öre; 50 ex. 75 öre.

Requireras genom *J. P. Lönnegrens* Pappershandel, Växjö.

Tryckt hos *J. P. Lönnegren*, Växjö 1892.

Hvem är en drinkare?

Måttlighetsdrinkaren harmas öfver att den helnyktre kallar honom en alkoholbrukare och måttlighetsdrinkare *på väg att bli en fullmogen drinkare*. Hvad är det som gör en människa till slaf under dryckenskapen? Jo hennes *begär* eller *kärlek till* s. k. *starka drycker*. Hvem är sålunda drinkare, om icke just en hvar som hyser begär och förkärlek för spritvaror och af sitt begär förmås att bruka dem? Jag vet väl att måttlighetsdrinkaren ännu icke hunnit *lika långt* i förnedring som den fullfjädrade drinkaren. Men då just *begäret* efter rusdryck är gemensamt hos den »måttlige» och »omåttlige» brukaren af alkoholblandningar, så säger oss vårt förnuft att äfven den, som »måttligt» brukar spritdrycker med *begär* till dem, är på drinkarens väg. Måttlighetsdrinkaren tager det ena steget efter det andra på den väg, som leder till dryckenskap. Han är således drinkaren i sin början, lika säkert som den obetydliga svampsporan är hela svampen i sin början. Det behöfs blott att det giftiga svampfröet kommer i passande jord för att gro och snart uppskjuta nya svampar med otaliga giftsvampfrön. Det är just den »måttlige» brukaren af spritvaror som genom exemplets förfärliga makt förför ungdom till att snart blifva »måttlige» eller omåttlige alkoholbrukare.

Det rätta, förnuftiga nykterhetsbegreppet är ju tydligen att icke smaka eller bruka invärtes alkoholblandningar. Men ehuru vår tid klarare än förr vet att alkohol är ett gift af gräsliga egenskaper, då det brukas invärtes, så glömmen den »måttlige» oupphörligt denna vetenskapliga sanning och resonnerar som så: »människan har rätt att bruka allt till sin nytta eller njutning, blott det sker måttligt». — Men detta allmänna resonnomang är ohållbart, när det lämpas på det i sig sjelf giftiga såsom alkoholen. Det inser ett barn. Men måttlighetsdrinkaren *vill* ej förstå de klaraste skäl, som bjuda oss blifva *helt och sant nyktra*. Vill äfven du, min läsare, förblifva en »måttlighetsdrinkare», tills du är ohjälpligt slagen af din kärlek till dödsdryckerua? Välj rätta vägen och gå honom! »Drinkare skola icke ärfva Guds rike».

A. V. Lönnegren.

Pris 2 öre; 50 ex. 75 öre; 250 ex. 2,50.

Requireras genom J. P. Lönnegrens Pappershandel, Växjö.

Till vinets historia.

Jäst eller ojäst vin?

Bland våra rusdrycksvänners vanligaste s. k. »skäl» för bruket af »vin» är deras påstående, att »allt vin måste enligt språkbruk och häfdvunnen öfverenskommelse vara jäst eller alkoholbemängdt». Intet påstående är mer obevisligt. Enär vindruvfans frukt, vinet, allra först blef bekant och allmänt brukad just i österländerna, så har man att i dessa länder historiskt undersöka vinbruket, och med våra dagars nya ljus öfver österlandets literatur m. m. är detta ingen större svårighet underkastadt. Vål kunde man säga, att då greker och i synnerhet romare kunde hålla sitt äkta af drufvan prässade vin ojäst och sålunda *alkoholfritt*, så var samma konst säkerligen väl känd och öfvad af romarnes och grekernas österländske lärare. Men vi behöfva ej ensamt stödja vårt påstående (att de gamla folken kring Medelhafvet väl visste konservera sitt vin ojäst och godt) med sannolikhetsbevis. Moseböckerna lika väl som de egyptiska grafmålningarne visa tydligt, att från en vinskörd till en annan konservera drufvans ädla saft, *vinet*, rent och alkoholfritt, var allmänt bekant och öfvad redan i *äldsta* tider.

Rusdrycksvännernas ifriga påstående, att allt »vin» måste vara jäst, är sålunda visserligen mycket bekvämt för krögari-trässel och den förvända spritälskande smaken, men icke vetenskapligt eller enligt med historiens omutliga dom, och för en kristen borde särskildt bibeln vara normen äfven i afseende på rusdryckerna. *Bibeln äger intet enda klart bevisande ställe, som tillåter en sant religiös människa att bruka annat än det goda d. v. s. alkoholfria vinet.* Vill sedan en af dryckeslust och samtidens förvända spritbruk förförd person, kristen eller ej, försvara sitt bruk af spritvaror med *missförstådda* eller *orätt* öfversatta bibelspråk, så bevisar detta blott att vederbörande vinälskare icke förmår eller icke *vill* se hvad bibeln och vinets historia just i bibeln lärer.

Bibeln lärer klart, att israeliterna redan tidigt kunde skilja på rent, alkoholfritt och orent eller jäst och spritbemängt vin. Bibeln visar ock särdeles ofta, att det var hedniskt och föraktadt samt förbjudet för hvarje rätt israelit att bruka det jästa vinet och andra s. k. »starka» d. v. s. alkoholstarka drycker. Vi behöfva ej för vårt ändamål mer än blott påpeka detta kända förhållande. Mindre känt är däremot, att redan i 1 Mosebok finnes ett klart afgörande bevis för att Mose samtida visste att konservera sitt vin ojäst, sött och såhunda rent och alkoholfritt. Stället läses i 1 Mosebok kap. 27 v. 29, 37, hvarest uttrycket *tirosch* användes om det af Gud gifna vinet. Nu är *tirosch* just det hebreiska ordet för ojäst vin eller konserveradt, genom inkokning till en tjock söt must beredt vin. Således framgår af detta enda, mycket viktiga och tyvärr för vinets historia hittills vanligen förbisedda bibelställe med logisk visshet, att judarne redan på patriarkernas tid plögade genom kokning konservera sitt vin alkoholfritt och ojäst, och på egyptiska grafväggar framställes ock tillvägagångssättet ganska tydligt. Helt säkert må man därför antaga, att hebreerna fingo uti Egypten ibland åtskilligt annat äfven lära sig att konservera sitt vin ojäst.

Då emellertid redan i Moseböckerna talas om *tirosch* eller uttrycket för konserveradt vin eller ojäst vinmust, så framgår klart häraf, att rusdrycksinträsets och ytlighetens ideliga tal om att »allt vin måste vara jäst», ej håller provvet. Omöjligen hade Kristus kunnat jämföra sig med ett vinträd och tala om att dricka nytt (eller alkoholfritt) vin i sitt rike med de sina, om allt vin vore jäst! Och dessutom var det ju strängt stadgadt i offerlagarne att endast »vin utan rank» d. v. s. fullkomligt rent och således ej alkoholförgiftadt eller jäst och »syradt» skulle få brukas vid fäster och offer. Om sedan en Delitsch eller andra modärna judar och deras eftersägare, t. ex. vår i öfrigt så berömda bibelforskare Melin m. fl., påstå utan bevis att en eller annan procent alkohol vanligen fans i hebreernas vin, så får detta icke förvända synen på oss. Vi måste sjelfständigt sätta oss in i vinfrågan och ej blott följa andras auktoritet. Endast bibelns egen auktoritet är härvidlag afgörande. Och denna visar just,

att endast rent, alkoholfritt vin prisas af Gud och sålunda är tillåtet att brukas, medan det jästa vinet och hvarje annan s.k. »stark» dryck var föraktad, ja absolut förbjuden. Våra bibelöfversättare hafva icke alltid märkt skillnaden mellan det jästa och ojästa vinet, när detta omtalas i bibeln. Därför kan ytligheten än i dag vara dristig nog att med missförstådda bibelspråk söka »bevisa» åtminstone ett »måttligt» bruks berättigande med afseende på jästa drycker. Men detta är blott misstag och detta misstag eller försöket att på bibelns grund häfda åtminstone »måttlighetsdrickandet» är det, som nu är det största hindret för sann och absolut nykterhet.

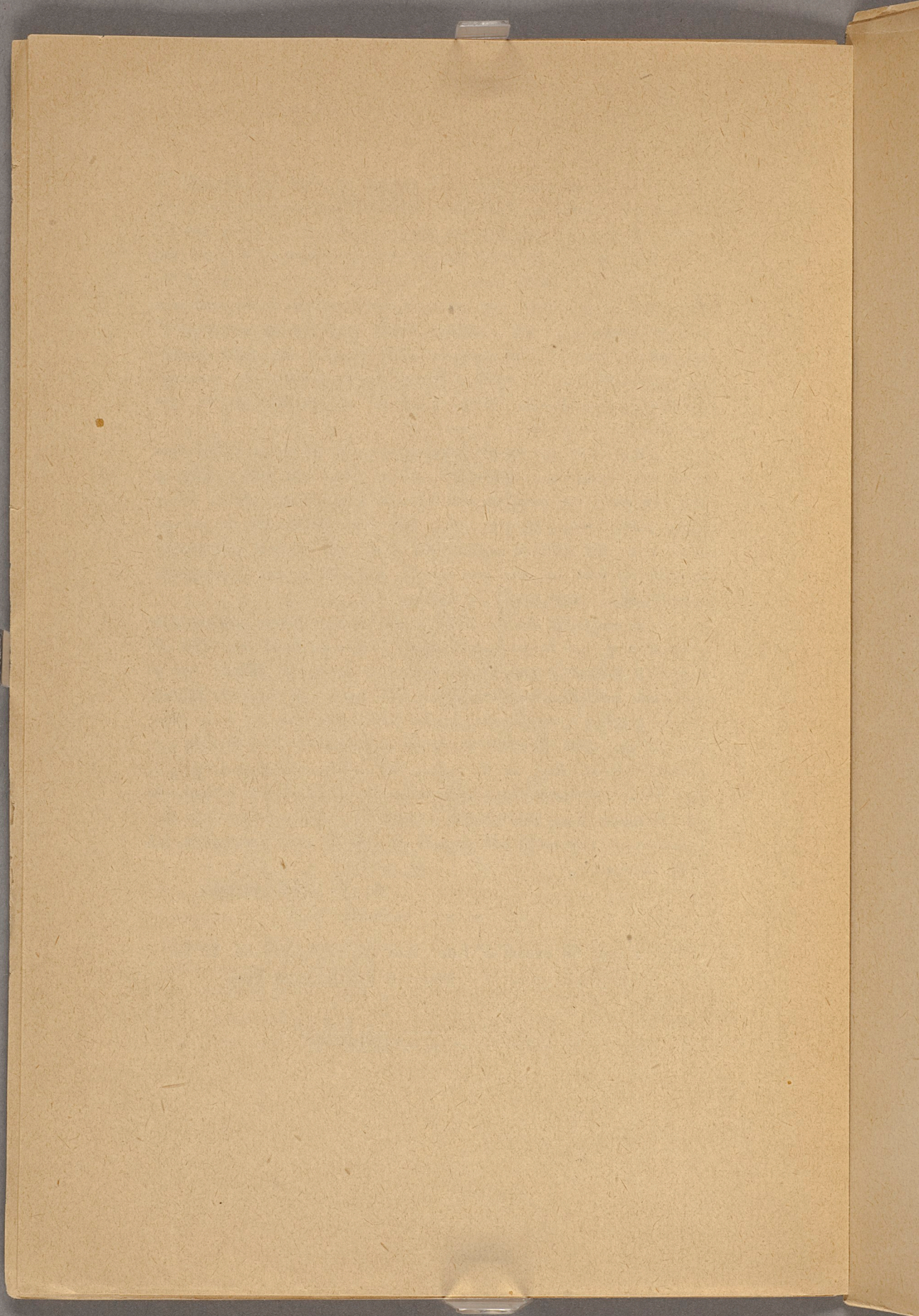
Vinets historia enligt österländska och de äldsta källor visar dock att isynnerhet hebreerna redan tidigt väl visste skilja på jäst och ojäst vin samt att de förstodo konsten att genom inkokning konservera sitt vin ojäst från en skörd till en annan. Hur vore det annars möjligt att t. ex. på vintern efterkomma offerlagens bud om »vin utan vank» vid offren, om ej konserveringskonsten varit öfvad af hebreerna!

Då slutligen det är alldeles klart enligt bibeln att vid pasahfästen ej ens finge finnas något »osyradt» bröd eller jäst vin inom ett hebreiskt hem, så är här af en följd, att **Han**, som är det rätta påskalammet, omöjligen kan vara rätt betjänad därmed att de kristna i nattvarden bruka annat än rent, d. v. s. alkoholfritt vin eller däremot svarande surrogater. Det vanliga s.k. nattvardsvinet, t. o. m. la Caves så ofta rekommenderade, är jäst eller alkoholblandadt och sålunda ovärdigt att brukas vid vår heligaste fäst, nattvarden, i hvilken just renhetens och kärlekens ande vill möta och förena de kristne med hvarandra och med Kristus.

A. V. Lönnegren.

Pris 4 öre; 50 exemplar 1,50; 250 ex. 6,00; 500 ex. 10 kr.

Requireras genom J. P. Lönnegrens Pappershandel, Växjö.

Framåt.

Vår lösen är *framåt*, och framåt vi gå.
I kampen mot ondskan i världen.
Må fienden häna, vi segra ändå,
Om *nykterhet* följer på färden.

Vår fiende Alkohol rustar sig visst
Att segra i nykterhetsstriden.
Han brukar ej våld, men en lurande *list*
Och skickar sig slug efter tiden.

Han låtsar sig vara en absolutist
I frågan om »starkaste» drycker.
Men »ölet» och »vinet» han brukar förvisst,
Så »måttligt» som »gästfrihet» tycker.

Raskt framåt i striden mot Alkohol, kung!
Han måste till slut abdikera.
Han får icke dyrkas af gammal och ung;
Re'n börjar hans makt dekadera.

Blott huggormagift uti rusdrycken bor.
Så Salomo lär oss, den vise.
Förnuftet och visheten hällre jag tror,
Än »ölet» och »vinet» vi prise.

O Fader i himlen, låt målet oss nå:
Förbud emot rusande drycker!
Du, himmelens konung ju leder »de små»,
Då »storhet» för god ju sig tycker.

För god ju sig mången än räknar att gå
Med samhällets »lägre» i striden.
Men seger i nykterhetskampen vi få,
Ju mera vi fatte af tiden.

Och tiden ett säde från himmelen bär
Af *nykterhet*, *frihet* och *ära*,
Af *broderlig kärlek*, som alla oss lär
Att bördor för andra ock bära.

Snart komme den dagen, då rusdryck ej mer
Som nu får förstöra vårt slägte,
Då solen ej skådar på brottslingar ner,
Men tomma stå krogar och häkte!

A. V. Lönnegren.

Ny tid, nykter tid.

Den gamla tiden till fall nu lutar,
Det höres knaka i alla knutar
Af samhällsbyggnadens höga slott,
Hur skall det räddas från bråda fallet?
Hvem passar bäst för det svåra kallet
Att frälsa kyrka och stat från fall?

I höge herrar, leviter, prester,
Som *talen* vackert vid rusdrycksfester,
O sägen, bjuder Er plikt blott *det*?
Hvi akten I ej på tidens röster,
Som ropa tydligt från vester, öster,
Från alla sidor: o, hjälpen oss!

Gån med i kampen mot rusdrycksfaran!
Gån med den väldiga *nyktra* skaran,
Som svurit rädda med *bön* och *tro*,
Med broderskärlek de arme bröder,
Det arma slägte, som ännu blöder
Af rusdrycksormens mång' tusen sår.

Gif akt! Från himlen den tanken sändes,
Hvaraf i tusende hjertan tändes
Den *nyktra*, heliga *kärleken*,
Som blott kan rädda ett sargadt slägte
Från syndens, lastens och rusets häkte
Och bygga samhället upp på nytt.

Gif akt på nyaste tidens lära,
Som bjuder *människovärdet* ära.
Hur djupt af synder det är begrafdt.
O lyss till tidernas *hjetetankar*
Som bjuda kasta vår lefnads ankar
I *trons* och *kärlekens* lugna hamn.

I *tro* och *kärlek* vi ämna strida,
I hoppet vilja vi seger bida,
Vår trohets himmelska, sälla lön.
Mot rus och synder vi draga svärden
Och ställa trygge den *raka* färden
Mot målet: *hela* vårt slägtes väl.

A. V. Lönnegren.

Pris 2 öre; 50 ex. 75 öre; 250 ex. 2,50.
Requäreras genom J. P. Lönnegrens Pappershandel, Växjö.

Tryckt hos J. P. Lönnegren, Växjö 1892.

Nykterhetssång för distriktmöten.

Hvad menar den samlade skaran
Med banden de hvita och blå?
Den svurit: att rädda ur faran
Dem rusdryck förtrycker, de *små*.

Dem hota ju rusande drycker
Med synder och plågor och skam.
Dock framåt vår kämpahär rycker.
Dess lösen är: Framåt, blott fram!

Väl akta de store oss föga;
De se blott vår mänskliga brist,
Men ej på de frukterna höga,
Som verlden får skörda till sist.

De frukterna hoppas vi skörda
Af *broderlig kärlek* och *bön*.
Då Kainsbegäret vill *mörda*,
Vi *rädda* hvar ålder, hvart kön.

Må broderlig *endräkt* oss leda
I nykterhetskampen allt mer:
Då kunna vi samhället freda
För falska profeter än fler!

I striden vi svinga det svärdet,
Som sanning och kärleken smidt.
Högt akta vi *människovärdet*
Och lifvet från rusmedel fritt.

Så skola vi segra omsider
Mot alkoholisternas här,
Snart komme de lyckliga tider,
Då segren oss Herren beskär!

A. V. Lönnegren.

Till nykterhetssyskon.

I ädle kämpar, som tåligt striden
Med *nykterhet* emot onskans här;
I ären *före* den »gamla» tiden,
Som oftast otack åt Er beskär.
Dock varen *faste* och viken icke!
En hvar till Herren om hjälpen blicke,
Och göre sedan sin kämpaplikt:
För världens räddning är det af vikt.

För världens räddning från rusdrycks fara
Förblifven nyktre i lifvets lopp!
Och *broderskärlek* med *bön* må vara
De himlens änglar, som lofva hopp
Om *allas* räddning från rusdrycksnöden,
Om lif, som födes på nytt i döden
För den som *trogen* sin bana gått,
Fast oftast otack till lön han fått.

Se jordens visaste, bäste söner
Ju vandrat lidandets törnestig.
Men himlens konung dem nu bekröner
Med frid och sällhet osägelig.
För *himlen* må vi då alla kämpa
Och *hat* och *vrede* med *kärlek* dämpa
Då skall hvar ovän till slut bli *vän*
Och *Eden* blomstra bland oss igen.

A. V. Lönnegren.

Pris 2 öre; 50 ex. 75 öre; 240 ex. 2,50.
Requireras genom *J. P. Lönnegrens* Pappershandel, Växjö.

Nykterhetsbegreppet enligt bibel och förnuft.

Sjelf prästman inom statskyrkan och af hjertat älskande mitt dubbla kall, prästens och lärarens, har jag först efter många års dubier ingått i den ädla godtemplarorden. Vist icke blind för de många förlöpnigar, dem enskilde godtemplare såväl som hela loger stundom begått, har jag dock mötts af långt mera broderlig kärlek, aktning för menskovärde och *praktisk* religiositet inom godtemplarorden än t. o. m. inom mitt eget stånd. Jag säger det med ledsnad, men jag *måste* utsäga det, hur ogärna jag gör det offentligen. Det är de på det hela taget goda samhällsfrukterna från godtemplarismen, som slutligen vunnit mig till en ifrig medkämpe för sann nykterhet mest och helst *inom* godtemplarorden, så länge den följer sin uppgift.

Jag har ock efter grundliga bibelstudier funnit att själfva det *bibliska* och *förnuftiga* nykterhetsbegreppet blott är *ett*, nämligen *fullständigt skyende af allt berusande*, vare sig rusdrycker eller världskärlek. Att ändå vilja försvara de moderates ohållbara s. k. "måttliga" nykterhet, det finner jag vara lika själfmotsägande och från *den kristna fullkomlighetens* synpunkt ohållbart, som att på allvar vilja försvara måttlig stöld, lögn, horeri eller annan syndighet. Väl vet jag att endast långsamt kan den vanliga i lustar och världsberusning nedsjunkna människan genom Guds nåd mogna för sitt mål: *Kristi fullkomliga ålders mått*. Men skall en människa någonsin hinna eller ens i afsevärd mån närmas detta förnuftiga och saliga mål, så måste först de stötestenar, som ligga i vägen, undanröjas. Och de äro ofta rusdrycksbruket, vare sig det »måttliga» eller omåttliga. Ty *ett* är visst, att t. ex. det grekiska begreppet *nästeja* betyder fullständig afhållsamhet från mat eller (rusande) dryck, således hvad man kallar *helnykterhet*.* Om därför t. o. m. troende prästmän ännu vilja försvara de moderates «måttliga» bruk af alkoholdrycker och själfve bruka dem «måttligt», så bevisar detta blott, att äfven i öfrigt troende och efter helgelse farande menniskor äro fängna i gamla ohållbara föreställningar. Om därför, hvad jag omöjligen finner grundadt i Guds ord, t. o. m. präster och ämbetsmän, hvilka på grund af sin ämbetsed och ämbetsplikt borde vara de främste i *allt* godt, således äfven i *sann* nykterhet, ändå mena sig kunna försvara ett mycket «moderat» bruk af starka drycker, då ville jag förhålla särskildt de *troende* Pauli ord: »Om min mat eller dryck vore någon till anstöt,

*) Kristus fastade i öknen 40 dygn, därunder han »hvarken åt eller drack» vanliga lifsmedel. Hans fasta uttryckes just med samma grekiska ord som betyder *vara helnykter*. Och då aposteln uppmanar: »varen *nyktre* och vakande», menar han således ej »dricken måttligt» utan »*afhållen er alldeles från jästa drycker*». Det rätta bibliska nykterhetsbegreppet är således *helnykterhet*.

så ville jag ej för evigt äta kött eller dricka vin». Men det »vin» som af bibelns Gud och bibelns författare någon gång prisas var det rena, goda, söta och *ojästa* eller vinet i drufvan. Endast sådant, antingen »nytt» eller gammalt, förut genom inkokning »pasteuriseradt» och alltid *alkoholfritt*, kunde Paulus och sanna, *samvetsömma* kristna dricka. Men t. o. m. *sådant* ville Paulus afstå från, om någon toge anstöt deraf. Fariseerna togo ock anstöt af Mästarens bruk af det *goda*, alkoholfria vinet och gäfvo honom namnet »vindrickare», helt säkert i den hatfulla afsikt att inbilla folket att han drack jäst och *rusande* vin. Men ingen makt i världen kan *med bibelns grundtät* bevisa att Kristus druckit eller bjudit annat än *det goda*, d. v. s. *alkoholfria* vinet. Följaktligen måste hvar och en *sann kristen* följa Mästaren. Men de som hellre följa den gamla hedniska dryckesvanan, om ock blott i mycket »moderat» form, de kunna omöjligen stå Kristus så *nära*, som *de*, hvilka lyda hans bud äfven deruti att de aldrig bruka berusningsmedel. Och genom exemplets makt blir det just de *moderata* som, sedan det *rätta* nykterhetsbegreppet ur bibel och förnuft en gång är fastställt, ändå, mot sin vilja kanske, göra dryckenskapen ansedd eller tåld åtminstone i »moderat» form. Man må aldrig så ofta påstå att vi absolutister, godtemplare eller ej, »oqvåda de moderate», då vi kalla dem måttlighetsdrickare, säkert är att måttlighetsdrickaren *är* just drinkaren i sitt frö. Nu bli ej alla frön utvecklade. Men — fortfar att dricka »måttligt», och snart mognar drinkaren ur »måttlighetsvännens» ringa frö. Sådant borde i synnerhet alla *troende* präster och ämbetsmän behjerta och blifva *nyktra* i detta ords enda förnuftiga och bibliska mening. Men ej blott detta. Skall nykterhetsreformen en gång genomföras i vårt land, så måste våra ämbetsmän, lärare och präster mer *allmänt* äfven *deltaga* i nykterhetskampen. Jag säger ej att de böra bli godtemplare, men de böra gå *med* i striden. Annars må de ej förundra sig öfver om »de små», de styrda, sedan de blifvit nyktra, också få skarpt blick för de stores fel och med högre och högre röst fordra nykterhet, rättrådighet och *praktisk* kristendom *äfven* på samhällets höjder. Denna fordran är just det utmärkande för vår tids *ädlare* folkrörelser. Och den är vist ej oberättigad utan rent af innebärande en lösning på det mer och mer invecklade samhällsspörjsmålet.

A. V. L.

Pris 2 öre; 50 ex. 75 öre; 250 ex. 2,50.

Reqvireras genom *J. P. Lönngrens* Pappershandel, Växjö.

Tryckt hos *J. P. Lönngren*, Växjö 1892.

“Första glaset.”

Jag kände en yngling med lofvande hopp
Att gagna sitt fädernesland.
Ej rusdryck han smakat i lifvets lopp
Fast re'n i sitt tjugonde år.

Då såg han en mö. På dess födelsefäst
Den huldas hjärta han vann
Och egnade henne sin hyllning mäst,
Men aldrig vid glasens klang.

Hans tärna en dag med glas i hand
Nu ber honom: »Drick för mig!»
Han svarar: »Jag värms ej af spritens brand,
Men endast af kärlek ren.»

Då säger hon: »Älskar du verkligen mig,
Så töm blott *ett endaste* glas
För min skull och se, jag »klingar» med dig!»
Och ömt hon på ynglingen ser.

Då tömde han tveksam sitt *första* glas
Till trots för sitt samvets röst.
Snart ymnigt han drack vid hvarje kalas,
En »hjärte» där rusdryck bjöds.

Så mötte jag honom en afton sen;
Han rusig förföljde en dame.
Jag hejdade honom vid gasens sken;
Hans ansigte var mig bekant.

Det var ju den yngling, som tömde sitt glas
»Det *första*» som »vänskapen» bjöd.
Nu var han förstörd. På »vänners» kalas
Långt mer än de andre han drack.

Ett år efter detta man ynglingen såg
I en rännsten rusig en natt.
Blott ringaste llfskraft i lemmanne låg —
En följd af hans första glas.

Och när han omsider blef tagen om hand,
Han dog under eder och rop.
O gräslig ju var den *helvetesbrand*,
Som »glaset — *det första*» tändt.

A. V. Lönnegren.

Qvinnans makt.

Den fagraste tärnan i logen hon var
Och sjöng och behagade alla,
Och fattig, men flitig, hon egde ej far,
Men modren allenast i lifvet.

De klaraste ögon hon egde ett par
Med blixtar af skiftande tankar.
Men *varmaste* blicken för Modren hon spar,
Då *bönen* med henne hon beder.

Hon trodde sin Gud och hon stridde sin strid
Med seger mot frestarens snaror.
Förförarn ej mäktade grumla den frid,
Som rädde i jungfruligt hjärta.

Så kom där en talare, prisad i Nord,
Till »döende» logen, till hennes.
Han talade varma och väckande ord,
Men ingen ger nykterhetslöfte.

Då spörjer den prisade talaren trött:
»Vill ingen sitt namn åt mig gifva?
Skall fåfängt jag hafva min tid här förnött?» —
Då svarar den älskliga tärnan:

»Jag beder Er, kvinnor, som samlats i kväll,
Ö, gifven Ert nykterhetslöfte!
Då signas Er lefnad, Er bana blir säll.
O, kommen och hjälpen oss, systrar!»

Och se, både gamla och unga så brådt
Nu lemnade namnen och blefvo
De starkaste länkar i logen, som gått
Att härliga segrar få skörda.

Med sångens och skönhetens himmelska makt,
Kan kvinnan för *nykterhet* strida.
Där männen förgäfves sitt ord hafva sagt,
Skall kvinnan med *mildhet* än styra.

A. V. Lönnegren.

Pris 2 öre; 50 ex. 75 öre; 250 ex. 2,50.
Requireras genom J. P. Lönnegrens Pappershandel, Växjö.

En tio-årig nykterhetspredikant.

För åtskilliga år sedan lefde två hemmansegare såsom goda grannar i en småländsk socken ett par mil från staden. Den berömde domprosten Wieselgren hade äfven där hållit ett par af sina kraftiga nykterhetspredikningar och de flesta bränvinspannor hade ock gjorts obrukbara eller sålts af »husbehofsbrännarne» i nämde socken.

Men de två förstnämde »gode» grannarne, två af socknens rikaste bönder, hade dock för vana att på torgdagarne i staden supat sig fulla och därpå i vild fart kappköra på hemvägen. Mer än en vältning med blodiga skrämor var den sorgliga följden af denna kappkörning. De menade sig vara »måttliga» ändå i rusdryckers bruk.

En dag, det var en torgdag — hade den ene af grannarne tagit med sig sin ende son, en klarögd tio-årig och mycket förståndig pys, som ofta bedt far låta bli att dricka bränvin. Men fadern fortfor ändå, trots sin fromma hustrus böner, att dricka, i synnerhet vid stadsresorna. Dessemellan var mannen ganska ordentlig och tog blott sina »aptitsupar» i hemmet. Men vid hemresan från staden voro de två grannarne berusade som vanligt och piskade på sina fålar och körde i kapp. Så kom den hemmansegare, som hade sin son med sig, ett stycke förbi sin medresande granne. I vildaste fart åkte man än åt höger än åt venster, och det var ett tunder att ej vagnarne välte. Men vid en skarp krökning råkade den lille halfsofvande tio-åringen att falla ner från sin fars sida. Och den strax efter åkande grannen märkte ej hvad som skett, förr än han körde öfver den lille gossens båda lärben, som krossades af vagnshjulen. Blödande, men med full sans, blef den arme gossen snart upptagen af sin fader, som med ens blef nykter i sin förskräckelse, då gossens rop om hjälp nådde honom.

I en närbelägen torpstuga inbars gossen döende, och då han kände hur hjärtats slag blefvo allt svagare genom den starka blodförlusten, sade han till sin bittert sörjande fader, som förebrädde sig sonens död:

»Jag dör, men jag kommer till Gud. Lofva mig inför Gud, att aldrig mer smaka bränvin! Då dör jag nöjd. Hälsa mor. Gud tager mig hem till sig. Jag orkar ej mer — Farväl.»

Så dog den olycklige eller rättare lycklige gossen. Hans förtriflade fader ropade högt hans namn och förbannade sin dryckenskap. men lofvade heligt att aldrig mer smaka en droppe spritvaror. Han höll ord.

A. V. L.

Nykterhetssång.

Upp I unge, upp I gamle!
Kämpen mot all dryckenskap!
Enigt alla sig församle
Mot det ondas fiendskap.

Fienden sig helst förkläder
Uti ljusets ängladräkt,
Smyger in förklädd i städer,
In på landet i hvar släkt.

Så har rusets ande slagit
Uti bojar tusenden.
Nykterhetens kämpar tagit
Stora skaror dock igen.

Nykterheten vapnet kallas,
Hvarmed rusets ande slås.
Blifve detta vapen allas,
Som ej vilja helt förgås.

Hvarje yngling, man och qvinna
Hjälte blir i denna strid,
Om I viljen rätt besinna
Tidens kraf på samhällsfrid.

Vill du frid och sällhet ärfva,
Vill du bo i himmelrik,
Låt ej rus din själ fördärfva,
Sök att vandra Kristus lik!

Han vill kraften ge att strida,
Ljusets, nykterhetens strid;
Han ger kraften ock att lida
Ondskans hån en liten tid.

Hans är makten, Herrans rike
Råder öfver allt till slut.
Därför lögn och synder vike.
Ljusets kämpar, hållen ut!

Striden ödmjukt, enigt striden
Under kärlek, tro och bön,
Och när slut är pröfningstiden,
Vinkar evig sällhets lön.

A. V. Lönnegren.

Pris 2 öre; 50 ex. 75 öre; 250 ex. 2,50.
Reqvireras genom *J. P. Lönnegrens* Pappershandel, Växjö.

Tryckt hos *J. P. Lönnegren*, Växjö 1892.

Var Kristus »absolut» eller »måttligt» nykter?

Denna frågas rätta besvarande är för nu pågående nykterhetsrörelse ytterst viktigt. Ty om Kristus bevisligen älskat *alkoholhaltigt* vin, så är absolut nykterhet en öfverloppsgerning eller nyttig och behöflig blott för dem, som ej kunna »hålla måtta» i sitt spritbruk. Men befinnes Kristus varit absolut nykter, då är det äfven *vår* plikt som kristne att vara absolut nyktere. *Kristus var absolut nykter*, såsom jag skall visa.

Nu tycker jag mig höra de gamla vanliga invändningarne: »Kristus drack ju vin, gjorde vatten till godt vin vid Kana bröllop, bjöd vin i nattvarden, prisar »gammalt» vin framför »nytt», lofvar att dricka nytt vin med de sina i Fadrens rike och — hvad som för t. o. m. lärde anses »bevisa» att Han drack *rusande(?)* vin — hans samtid sade om Mästaren: »Se hvilken vindrickare!» Och då Kristus obestriddigen drack »vin», så får ju äfven en kristen dricka vin, blott det sker »måttligt», säger man. — Allt det nämnda måste noga undersökas, på det skenfagerheten uti de »måttlige» alkoholälskarnes »bibelgrund» måtte bevisas. Och detta är ej så svårt, om vi med kärlek till Kristus, hans ord och hans fullkomlighet gå till verket.

Biblen skiljer temligen tydligt mellan *jäst* och *ojäst* vin, om ock ej alltid våra bibelöfversättningar göra detta. Att Mästaren från Nazareth likväl visste skilja på ena och andra sortens vin, det framgår klart af hans beteende på Golgatha. Där nekade han dricka starkt *rusande* vin, då det bjöds honom af rå barmhertighet. Och om honom var det profeteradt: »Han skall veta utvälja det goda och förkasta det onda». Mästaren skilde sålunda noga äfven det *ojästa* från det *jästa* vinet. För det *ojästa* goda och för vinterbehof använda vinet hade hebreerna flere uttryck. Så t. ex. Thirosch, Debasch, Jain, ja t. o. m. Schekar, ehuru det sistnämnda oftast betyder starkt *rusande* dryck. Men då nu äfven förnuftet är en Guds uppenbarelse och då vetenskapens röst just är förnuftets och sanningens af erfarenhet bekräftade röst, så kan omöjligen någon strid och motsägelse i verkligheten finnas emellan biblen, så vidt denna är *Guds* ord, och den gudomliga uppenbarelse, som nalkas oss i vetenskapens sannings-

ord. Vetenskapen lär oss att *hvarje alkoholblandning och i all synnerhet oblandade alkoholarter äro gifter, som sålunda hvarken äro lifsmedel eller ens några tillförlitliga läkemedel*. Följaktligen är från hälsosynpunkt hvarje alkoholblandad eller jäst dryck ändamålsvidrig, *invärtes* tagen. Och att biblen noga skiljer på jäst och ojäst vin, det inses bland annat af Salomos visa ord: »en bedragare är vinet» (när det nämligen är *jäst*) och: »Se ej på vinet, när det rodnar och sätter perlor (d. v. s. jäser) i bägaren och lätt går in, ty på slutet biter det som en orm, ja stinger som en huggorm». Han, som är visare än Salomo, visste säkert ock att både sky det *jästa* vinet och att af rent vatten skapa rent, ojäst, godt vin vid Kana bröllop.*) Än i dag pläga ock fromme judar vid *sina* bröllop endast bjuda *ojäst*, väl konserveradt vin. Det hebreiska *Thirosch* och *Debasch* var just vanligaste benämningarne på nytt, *inkokt* vin eller honungsluk drufmust, söt, näringsstark eller i god mening s. k. »stark» d. v. s. starkt *närande*, ej starkt rusande vin. Sådant »vin utan vank» skulle offras. Sådant »osyradt» eller ojäst skulle endast få brukas vid Passah. Och då Kristus kallar sig det sanna vinträdet, så betyder ju detta att han är det oförgiftade, oförfalskade, goda, alkoholfria andeliga vinet, som växer till världens andliga hälsa, ej till dess berusning. Den som ej *vill* se denna lika djupa som Gud värddiga betydelse i Kristi tal om sig såsom det *sanna* vinträdet, är vanligen bra förblindad af — alkoholkärlek och bedrägligt, alkoholstarkt »vin» eller annan »stark» dryck. Och att kristenheten ännu oftast t. o. m. i nattvarden brukar jäst vin, det bevisar, att man ännu ej fått ögonen öppna för den traditionens betydelse, som ebioniterna troget uttrycka, då de vid nattvarden bjuda rusin eller drufvor och vatten, men sky jäst vin.

Att Kristus prisar gammalt, inkokt, väl konserveradt vin framför nytt, ojäst, kommer naturligen däraf att det gamla innehåller det goda vinets *närande* ämnen i större koncentrerad mängd än det nya, som ju såsom alkoholfritt är äfven godt och stärkande.

*) I Joh. 2: 10, där enligt den oriktiga svenska öfversättningen *methystosi* är återgifvit med »*blifvit druckne*», måste det i stället betyda: när de *druckit sig otörstige* (af det *goda*, alkoholfria vinet), då få de *vattenblandadt* eller *svagare* d. ä. *mindre näringskraftigt* vin. Ty af det *goda* alkoholfria, ojästa vinet *kan* intet rus följa. Jemfr. Esaias 58: 11, där käpos methyon betyder en *väl vattnad*, en otörstig trädgård, men ej en »rusig». Se ock Haggai 1: 5, 6, där samma tanke uttryckes med samma grek. grundord som ingår i methyo. *Vill* man blott se biblens och Kristi absolutism, så är det ej allt för svårt. »Ve honom som skänker i rusdryck åt nästan». Habak.

Nytt vin är alltid ojäst, sött och godt. Sådant vin finnes allmänt i Italien m. fl. vinländer, ehuru krögarlogiken söker inbilla världen att allt vin måste vara jäst. Men Guds ord talar om »vinet i drufvan», Kristus sjelf talar om »nytt (d. v. s. sött, ojäst) vin i nya säckar», hvarvid han tillägger att både vin och säckar bevaras (= konserveras), och genom allt sådant vederlägges krögarlogikens påstående att *allt* vin måste vara jäst.*)

Jag vill nu äfven vederlägga talet att, därför att Jesu blinda samtid sade om Kristus: »Se hvilken vindrickare!» Kristus också i verkligheten druckit *rusande* vin eller älskat alkoholdryck. Johannes hvarken åt eller drack *vanliga* lifsmedel, utan höll sig till de enklaste födoämnen och den bästa drycken, vatten. Detta var en berättigad försakelse och en protest mot samtidens lyx i mat och dryck. Kristus både åt och drack *vanliga lifsmedel*, däribland *ojäst* eller godt, nytt eller gammalt konserveradt vin (Jain, Debasch, Thirosch). Om Johannes sade tanklösheten och Fariseers illvilja: »Han har djefvulen.» Och om Kristus: »Se hvilken vindrickare! Publikaners och syndares vän!» Men Jesus tillägger sjelf en ofta förbisedd förklaring: »Visdomen varder rättfärdigad af sina barn». D. v. s. en rätt vis person genomskådar skenfagerheten i det slags »bevis», som, därför att Kristus i sällskap med uppenbara syndare åt och drack deras *lifsmedel*, deras *ojästa* vin, påstår att Han varit en »syndare», en »drickare» o. s. v., då han ej som Johannes och Rekabiter samt några Fariseer äfven afsagt sig att bruka t. o. m. det goda, *ojästa* vinet. Hur i all världen skola vi för öfrigt få någon förnuftig mening i biblens af Salomo uttalade varning: »Se ej på vinet, när det rodnar och sätter perlor i bågaren» o. s. v., och Psalmistens: »Du gifver vin att fröjda människornas hjärta», om icke just det *jästa* vinet är huggormslikt förgiftande, medan det *goda* vinet i drufvan eller genom konservering *alkoholfria* vinet vore Guds goda gåfva, som därför äfven af Kristus och en hvar får brukas måttligt?

Och då man invänder: »det besmittar ej mänskan, som ingår genom munnen; alltså besmittas ingen af alkoholblandning», så svarar jag: »Denna slutsats är falsk, emedan Kristus i Math. 15 talar om att *äta* eller *intaga lifsmedel* med otvättade händer, och nu är *alkohol intet lifsmedel*, huru vackra namn och förklädna-

*) Tusentals kristna församlingar hafva i England och Amerika infört ojäst vin i nattvarden.

der det än antager. Ty den som vill med stöd af nyss nämnda falska resonemang bruka spritvaror, han visar därigenom att hans hjärta redan *är* besmittadt af lust eller kärlek till alkoholen i vinet. Och af hjärtat utgår den besmittande, orena lusten, som heter dryckenskap, jag må sedan dricka litet eller mycket eller intet af »bedragaren» vin och »stark» dryck. Denna enda förnuf-tiga förklaring af Math. 15 glömmet alkoholförkärleken och då är man dristig nog att med misstydda bibelord försvara sin »mått-liga» dryckenskap eller alkoholkärlek. Och då har Satan vunnit sin afsigt att förföra till synd, när han kan förmå lärd och olärd att med lifvets ord bedrifva dödens gerningar. Och därtill för-mår han en hvar, som med bibelspråk söker försvara sin lust för berusningsmedlen. Vill äfven du, min vän, så göra? Vill äfven du anse Kristus för det han aldrig bevisligen var, en mått-lighetsdrickare? Och vill du med hans förmenta alkoholbruk be-mantla din »måttliga» spritlusta?

A. V. Lönnegren.

Slutsång vid nykterhetsmöten.

Gå med oss Gud, när vi till striden tåga
Mot syndens gift och rusdrycksormens list!
Med Dig i striden lif och allt vi våga:
Ty seger skänker oss Din nåd till sist.

Försvara oss mot frestelsernas skara,
Var sjelf vårt ljus i mörka ödens tid!
Och lär oss *goda, sanna, nyktra* vara!
Gif mod och trohet i vår helga strid!

Och lär oss sky all feighet och att ära
Det ädla namn som templare vi fått.
Mot rusets makter hat vi därför svära,
Tills med vår Gud vi allas räddning nått,

A. V. Lönnegren.

Pris 4 öre; 50 ex. 1,50; 250 ex. 6,00; 500 ex. 10 kr.

Requireras genom *J. P. Lönnegrens* Pappershandel, Växjö.

Utmärkte mäns tankar i nykterhetsfrågan.

Salomo: »En bedragare är vinet;» (nämligen det ojästa, alkoholmängda vinet).

D:o »Se ej på vinet, när det rodnar och jäser i bägarne och lätt går in; ty på slutet biter det som en orm, ja stinger som en huggorm.» Ordspr. 23: 31.

I ofvannämnda två utsagor i vår bibel ligger alldeles klart ett försvar för den s. k. absoluta eller verkliga nykterheten, som ej smakar någon rusgifvande blandning, hur lockande namn än »vin» och andra alkoholvaror veta ikläda sig, hur ofta än t. o. m. läkare »ordinera» dem såsom »stärkande» för svaga personer. En engelsk framstående läkare säger ock: »Jag har under 40 års praktik ej bevittnat ett enda sjukdomsfall, som botats med alkoholdrycker.»

Hosea: »Vin och must (naturligtvis när de äro jästa eller alkoholblandade) göra människor galna.» Hosea 4: 11.

Paulus: »Det är rätt att icke äta kött eller dricka vin eller göra något, hvaraf din broder tager anstöt eller förgelse eller varder svag.» Rom. 14: 21.

Luther: »Jag har bedt Gud att han skulle förstöra hela ölhandteringen, och ofta har jag förbannat den förste ölbryggaren. I bryggerierna förstöres lika mycken säd som vore nog att föda hela Tyskland.»

Wilberforce: »Jag förstår icke, hvarför man skall söka en njutning, som försakar så mycket elände, som rusdrycks-lustan, och sedan våga kalla sig för en kristen. Om vi vilja i sanning efterfölja den korsfäste Frälsaren, hvilken hela sitt lif lärde oss att i *sjelfförsakelse* tjena Gud; — då böra vi försaka den dryck, som vållar så mycket ondt bland en så stor mängd människor.»

Per Wieselgren: »Vid minsta eftertanke finner du att det just är det *måttliga* bruket af rusdrycker du måste försaka, då just detta varit *snaran*, som inledt den ena åldern efter den andra i frestelse.»

»Om du slår ormen på hufvudet och säger: fly — men håller honom i stjerten, hvem är du lik? Jo honom som vänder sig från flaskan och säger: *dryckenskapslast fly från mig!* men tager glaset i hand och säger: *dryckenskapslust blif hos mig!*»

Ärkebiskop af Wingård: »Må vi förklara ett afgörande krig mot den last, den osed, som bruket af bränvin eller andra rusdrycker innebär. Aptitsupbordet är och förblifver en plantskola för insupandet af supseden. Den som ur sitt hus till en början bortflyttar det, har med detsamma bortflyttat en frestelse, den farligaste, jag försäkrar det, för barnet, för ynglingen, af hvars likar så många tusen uppammas till drinkare vid aptitsupbordet och där insupa det gift, som lägger dem i en ryslig graf, innan de sett mannaålderns dagar.»

* * *

Lifmedikus Westfelt: Alkoholdryckerna äro ej afsedda att fylla något verkligt, utan blott ett konstladt behof; de äro ej någon *nödvändighetsvara* utan framför allt ett njutnings- och *berusningsmedel* ... Deras egenskap är blott allt för ofta att *väcka, ej släcka törsten.*» Haggai 1: 5, 6.

* * *

Kung Oscar I. »Jag känner intet pris, till hvilket jag ej vore beredd för att därmed befria svenska folket från rusdryckernas förderf.»

* * *

Linné: »Om jag skulle uppräknat alla de sjukdomar, som läkare anmärkt leda sitt ursprung från bränvin (rusdrycker), så skulle det aldrig bli slut på mitt tal.»

* * *

J. J. Berzelius: «Alkohol är icke närande. Den är ett retmedel, som kroppen genom andedräkten och på *alla* vägar söker göra sig af med.»

* * *

v. talman Westin: »Ett folk, som ej kan utfinna något annat medel att fylla statens behof än genom undergräfvandet af sitt sanna välstånd och sin sedlighet (genom alkoholdrycker), är ej värdt att kallas en fri och själfständig nation.»

* * *

Dr D. v. Schulzenheim: Det är en skam för mänskosläktet att bränvin skall räknas bland drycker. Det hade evärdligen bort blifva ett lösnings och förvaringsmedel för andra ämnen och då hade den upptäckten (af alkohol) medfört välsignelse.»

Pris 2 öre; 50 ex. 75 öre; 250 ex. 2,50.

Reqvireras genom J. P. Lönngrens Pappershandel, Växjö.

Tryckt hos J. P. Lönngren, Växjö 1892.

